

7

SINIF

SOSYAL BİLGİLER

ÇALIŞMA SAYFALARI

5. ÜNİTE ÜRETİM,
DAĞITIM VE TÜKETİM

YAZARLAR Gökhan GÜLTEKİN
Murat AKPINAR
Tuncay ÇAKMAK

EDİTÖR Murat AKPINAR

DİL UZMANI Mehmet DEMİREL
Mustafa AKPINAR

REHBERLİK UZMANI Ayşe AKBIYIK

GÖRSEL TASARIM Rengin TEMEL

DİZGİ TASARIM Emre GÖKÇE

Etkinlik 1

Aşağıdaki görsellerde ham maddesi toprak olan ve toprakta üretilen ürünler verilmiştir. Bu ürünlerin isimlerini ve kullanım alanlarını örnekte olduğu gibi yazınız.

ÇİMENTO:

Çeşitli yapılar ve inşaatlarda kullanılır.

Fide

Tarım ürünleri yetiştirmek amacıyla kullanılır.

Tuğla

İnşaatlarda yapı malzemesi olarak kullanılır.

Saman-yem

Hayvancılıkta hayvanların beslenmesi için kullanılır.

Fayans

İnşaat sektöründe yapı ve dekorasyon malzemesi olarak kullanılır.

Gözlük camı

Optik alanında sağlık ve tedavi amaçlı kullanılır.

Etkinlik 2

Aşağıdaki ifadelerin toprağın yönetim ve üretim alanlarından hangisiyle ilgili olduğunu örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

	YÖNETİM	ÜRETİM
Büyük Selçuklu Devleti'nde kendisine toprak verilen devlet adamları bunun karşılığında devlete asker yetiştirmiştir.	☒	☐
Tarih öncesi dönemlerde toprağın işlenmesi yerleşik yaşama geçişi hızlandırmıştır.	☐	☒
Ham maddesi toprağa dayalı pek çok ürün bulunmaktadır.	☐	☒
Osmanlı Devleti'nde tımar topraklarının verildiği askerler toprakları kullanan köylülerden vergileri devlet adına toplarlardı.	☒	☐
Günümüzde gelişen teknolojiyle modern tarım yöntemleri uygulanmaktadır.	☐	☒
Orta Çağ Avrupası'nda büyük topraklara sahip olan senyörler bunu krala karşı güç olarak kullanmışlardır.	☒	☐
Tımar sisteminin bozulması tımar askeri sayısının azalmasına neden olmuştur.	☒	☐
Osmanlı Devleti'nde toprağını art arda üç yıl ekmeyenlerden çiftbozan vergisi alınmıştır.	☒	☐
İşlevini yitiren tımar sistemi Tanzimat Fermanı ile kaldırılmıştır.	☒	☐

Etkinlik 3

Aşağıdaki bilgilerden yola çıkarak, harfleri karışık olarak verilen kelimeleri düzenleyip yeniden yazınız.

1. Mülkiyeti devletin olan ve kullanım hakkı halka bırakılan topraklara denir.
2. Orta Çağ Avrupası'nda toprak yönetiminde etkili olan soylulara verilen addır.
3. Osmanlı Devleti'nde tımar sahiplerinin toprak karşılığı besledikleri askerlere verilen isimdir.
4. Batı ve Orta Avrupa ülkelerinde toprakların ve üstünde yaşayan köylülerin derebeyine ait olduğunu kabul eden bir yönetim şeklidir.
5. Osmanlı Devleti'ndeki tımar sisteminin Selçuklulardaki karşılığına denir.
6. Gelirleri medrese, hastane ve kervansaray gibi sosyal yapıların ihtiyaçları için ayrılan topraklardır.

İ R İ M A R Z İ A

MİRİ ARAZİ

Y Ö R N E S

SENYÖR

L Ü C E B E

CEBELÜ

O İ D A L Z F E M

FEODALİZM

K A T İ

İKTA

K A V F İ A Z R İ A

VAKIF ARAZİ

SORU

- Toprağın kullanım hakkı halka verilmiştir.
- Tımar sahibi kanunlara uyduğu sürece toprağı işletmeye devam etmiştir.
- Tımarlı sipahiler üretimi kontrol altında tutmuşlardır.

Osmanlı Devleti'nin toprak sistemiyle ilgili verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tarımda makineleşmeye geçilmiştir.
- ☒ B) Tımar toprağının işletilmesi kurallarla belirlenmiştir.
- C) Ülke topraklarının güvenliği sağlanmıştır.
- D) Ticaret yolları denetim altına alınmıştır.

Etkinlik 4

Aşağıda verilen bilgilerin ilgili olduğu dönemi örnekte olduğu gibi eşleştirip işaretleyiniz.

	FRİGLER	ORTA ÇAĞ AVRUPA	SELÇUKLU	OSMANLI	GÜNÜMÜZ
Kanunlar çerçevesinde kişiler toprağı istediğı gibi kullanabilir ve miras bırakabilir.	☐	☐	☐	☐	☒
Toprak işçisinin çalışma şartları ve süresini senyörler belirler.	☐	☒	☐	☐	☐
Öküz kesmenin ve saban kırmanın cezası ölümdür.	☒	☐	☐	☐	☐
Toprak devlet adamlarına ve komutanlara hizmetleri karşılığı verilir.	☐	☐	☒	☒	☐
Tarımda verimin artırılması için çiftçilere tohum ıslahı, sulama ve ilaçlama gibi konularda eğitim verilir.	☐	☐	☐	☐	☒
Toprağın mülkiyeti devlette, kullanım hakkı köylüdedir.	☐	☐	☐	☒	☐
Tarımı koruyan yasalar bulunmaktadır.	☒	☐	☐	☐	☐
Çiftbozan cezası ile toprakların boş kalması önlenir, üretimin devamlılığı sağlanır.	☐	☐	☐	☒	☐
Kralların güçlenmesi derebeylik sistemini zayıflatmıştır.	☐	☒	☐	☐	☐

Etkinlik 5

Aşağıdaki şemaya tımar sisteminin faydalarını örnekte olduğu gibi yazınız.

TİMAR SİSTEMİNİN FAYDALARI

Etkinlik 6

Miri arazi ile ilgili bilgi şemasında boş bırakılan yerleri verilen örneklerde olduğu gibi doldurunuz.

MİRİ ARAZİ

GELİRLERİNE GÖRE
ÇEŞİTLERİ

Has

Zeamet

Tımar

ÖZELLİKLERİ

Mülkiyeti devlete aittir.

Vergileri dirlik sahibi toplar.

İşletme hakkı halka verilir.

KULLANIM ŞARTLARI

Kanunlara uyulduğu sürece kullanım

hakkı devam eder.

Üç yıl boş kalan toprak geri alınır.

SORU

Tımar sisteminde üretim yapan çiftçi, toprağını sebepsiz yere ekip biçmezse toprağı elinden alınır başka birine verilir. Toprağı üç yıl ekip biçmeyenler “çiftbozan akçesi” adı altında vergi ödemek zorundaydı.

Buna göre tımar sistemindeki bu uygulamanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tımarlı sipahinin gücünü artırmak
- B) Çiftçilerin dinlenmesine fırsat vermek
- ☒ C) Üretimde sürekliliği sağlamak
- D) Ülke sınırlarını genişletmek

Etkinlik 7

Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarımda verimi artırmak için yapılan faaliyetleri bulunuz ve işaretleyiniz. Etkinlik ile ilgili soruyu cevaplayınız.

☒ Tarımda makineleşmeye geçilmiştir.	☐ Sadece ülkemizde yetişen ürünlere önem verilmiştir.	☐ Aşar vergisinin toplanmasına devam edilmiştir.
☒ Çiftçilere kredi desteği sağlanmıştır.	☒ Ham maddesi tarıma dayalı sanayinin kurulması sağlanmıştır.	☐ İlk kez tarım kredi kooperatifleri kurulmuştur.
☒ Ülkenin çeşitli yerlerinde çiftlikler açılmıştır.	☐ Eski usul ve yöntemlerle tarımsal faaliyetlere devam edilmiştir.	☒ Gübre ve tohum kalitesi artırılmıştır.

Buna göre Cumhuriyet'in ilk yıllarıyla ilgili,

- I. Modern tarıma geçilmeye çalışılmıştır.
- II. Çiftçi desteklenmiştir.
- III. Tarım en önemli geçim kaynağı olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II **D) I, II ve III**

SB. 7. 5. 1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.

Etkinlik 8

Görsellerden faydalanarak tarımı destekleyen kuruluşların yaptıkları çalışmaları örnekte olduğu gibi yazınız.

Tarıma dayalı sanayi için bitkisel ve hayvansal üretim yapar. Tarım ürünlerini çeşitlendirerek ürün kalitesini artırıcı faaliyetlerde bulunur.

Üreticilere mazot ve gübre desteği sağlar. Bitkisel ve hayvansal üretimin geliştirilmesi ve tarım politikalarının belirlenmesinde aktif rol alır. Organik tarım yapmak isteyen üreticilere destek olur.

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin uygulandığı illerimizdeki insanların gelir düzeyini yükseltmek ve kırsal alandaki verimliliği artırmak amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Bölgedeki istihdam olanaklarından üreticilerin faydalanmasına öncülük eder.

Tarımda sulama imkânlarından üreticilerin azami derecede faydalanmalarını sağlamak ve yeni sulama teknolojilerini kullanıma sunmak gibi faaliyetlerde bulunur. Ülkemizdeki su kaynaklarının planlanması, geliştirilmesi ve işletilmesinden sorumludur.

Tarım sektöründe yatırım yapmak isteyen çiftçileri kredi vererek destekler. Bu kredilerin üretimde kullanılmasını takip ederek tarımsal üretimin artmasını sağlar.

Etkinlik 1

Sanayi İnkılabı ile ilgili verilen 5N 1K diyagramını doldurunuz.

SORU

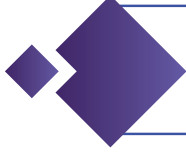
Sanayi İnkılabı sürecinde uçan mekik adlı icat sayesinde el tezgâhlarına göre daha hızlı ve daha çok kumaş elde edilmiştir. Bununla birlikte petrolle çalışan araba yapılmış, tramvaylar elektrikle çalışır hâle getirilmiştir. Teknoloji sayesinde meydana gelen bu gelişmeler insanların hayatına büyük katkı sağlamıştır.

Metne göre Sanayi İnkılabı sırasında teknolojik gelişmelerin hangi alanlara katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Eğitim-Sanat
- B) Sanat-Ulaşım
- ☒ C) Üretim-Ulaşım
- D) Üretim-Eğitim

Etkinlik 2

Sanayi İnkılabı'nın sonuçlarını örneklerde olduğu gibi yazınız.

Köyden kente göçler yaşandı.

En hızlı gelişme tekstil sektöründe yaşandı.

Makine gücüne dayalı seri üretime geçildi.

Demir yolu, buharlı lokomotifler ile ulaşım kolaylaştı.

Telgraf sayesinde uzak mesafelerle haberleşmek kolaylaştı.

Çekirdek aile yapısı yaygınlaştı.

Nüfusun kentlerin etrafında toplanmasına sebep oldu, böylece büyük kentler oluştu.

Üretim bilime ve teknolojiye dayalı hâle geldi.

Plansız kentleşme, çevre kirliliği, çocuk işçiler gibi birtakım sorunlar ortaya çıktı.

Etkinlik 3

Aşağıdaki ifadeleri Sanayi İnkılabı'ndan önce ya da sonra gerçekleşme durumlarına göre örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

	ÖNCE	SONRA
Kas gücüne dayalı üretim yapılmaktaydı.	☒	☐
Bilim ve teknoloji hızla gelişti.	☐	☒
Ulaşım kolaylaştı ve hızlandı.	☐	☒
İnsanlar geniş aileler hâlinde yaşadılar.	☒	☐
Ham madde ihtiyacı arttı.	☐	☒
Üretim, makineler aracılığıyla hızlandı.	☐	☒
Köy yerleşimi yaygındı.	☒	☐
Kent nüfusu arttı.	☐	☒
Üretim toprağa dayalıydı.	☒	☐
Konut ihtiyacı arttı.	☐	☒
Çevre kirliliği ve altyapı sorunları ortaya çıktı.	☐	☒
Üretim çeşidi ve miktarı azdı.	☒	☐
Yeni meslekler ortaya çıktı.	☐	☒
Kömüre duyulan ihtiyaç arttı.	☐	☒
Devletler arası ticaret arttı.	☐	☒

Etkinlik 4

Aşağıdaki düşünce bulutunda üretim teknolojilerinde görülen gelişmelerin ortaya çıkardığı bazı olumsuzluklar verilmiştir. Bu olumsuzlukların hangi alanlar ile ilgili olduklarını örnekteki gibi yazınız.

SİYASİ

5-6

EKONOMİK

7-8-9-10

SOSYAL

1-2-3-4-7-9-10

Etkinlik 5

Aşağıda üretim alanında kullanılan araçların teknolojinin gelişmesiyle uğradıkları değişime örnekler verilmiştir. Bu örnekleri birbirleriyle eşleştiriniz.

Taş değirmen	A
At arabası	B
Sandal / kayak	C
Tarlada tarım	D
El tezgahında dokuma	E

D	Serada tarım
A	Un fabrikası
E	Halı Fabrikası
B	Kamyon
C	Gemi

Etkinlik 6

Aşağıdaki ifadelerin karşılıdğı kelimeleri kutucuklara örnekte olduğı gibi yazınız.

1. Belli bir zanaatla uğraşan ve onu meslek edinen kişi
2. Üretim sürecinde kullanılan işlenmemiş her türlü madde
3. Birinci Sanayi İnkılabı'nın gerçekleştiğı ülke
4. Belli bir güçten yararlanarak bir işi yapmak için çarklar, dişliler ve çeşitli parçalardan oluşan düzenekler bütünü
5. İşlenmemiş veya yarı işlenmiş maddelerin makine, araç ve benzeri ile işlenerek tüketime hazır hâle getirildiğı sanayi kuruluşu
6. İnsanın çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiğı araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü
7. Sanayi İnkılabı sonucunda gelişme göstererek insanların uzak mesafelere gidebilmelerini sağlayan sektör
8. Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal veya hizmet meydana getirme
9. İnsanların yaşayabilmek için üretme ve ürettiklerini bölüşme faaliyetlerinden doğan ilişkiler bütünü

ZANAATKÂR

HAMMADDE

İNGİLTERE

MAKİNE

FABRİKA

TEKNOLOJİ

ULAŞIM

ÜRETİM

EKONOMİ

Etkinlik 7

Aşağıdaki görselleri inceleyerek üretim teknolojisindeki gelişmelerin sosyal ve ekonomik hayata etkilerini yazınız.

Ulaşım araçlarının teknolojik olanaklarla gelişmesi ile uzak mesafeleri kısa sürede gitmek kolaylaştı. Bunda aynı biçimde yol teknolojisinin gelişmesi ile düzgün ve geniş yollar yapılması da etkilidir.

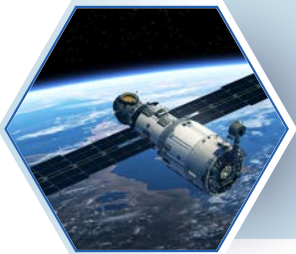
Tekstil ve dokuma sanayisinde meydana gelen gelişmeler ile daha fazla ürünü daha kısa sürede üretmek mümkün hâle geldi.

Fabrikalarda kullanılan makineler üretim araçları sayesinde hızlı ve kaliteli üretim gerçekleştirilebiliyor. Fabrikalardaki akıllı robotik kollar, yürüyen bant teknolojisi sayesinde üretim işleri gerçekleşiyor.

Modern üretim teknikleri ve yeni teknolojiler her alanda olduğu gibi inşaat sektöründe de etkili olmuştur. Daha yüksek, çok katlı ve farklı malzemelerle sağlamlaştırılmış yapılar inşa edilmektedir.

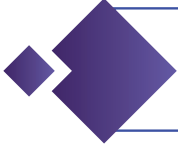

Elektronik ve yapay zeka teknolojilerinin gelişmesi ile artık iletişim, güvenlik ve araştırma yapmak gibi amaçlarla uzaya gönderilen uydular birçok veri elde etmemizi sağlıyor.

Etkinlik 1

Vakıfların sosyal ve ekonomik hayata katkılarını örneklerde olduğu gibi yazınız.

VAKIFLARIN SOSYAL VE EKONOMİK HAYATA KATKILARI

Toplumsal sorunların çözümüne katkı sağlar.

Ülkenin bayındır hâle gelmesinde katkısı vardır.

Eğitim, sağlık, ulaşım, mimari ve kültürel alanda çalışmalar yapmaktadırlar.

Toplumda birlik ve beraberliği sağlarlar.

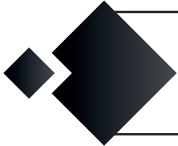
İnsanlar arasındaki sevgi ve saygı bağlarını güçlendirir.

Toplumdaki dayanışma ve yardımlaşmayı güçlendirir.

Vakıf kültüründe sadece insanlar değil çevre ve hayvanlarda önemli hâle gelmiştir.

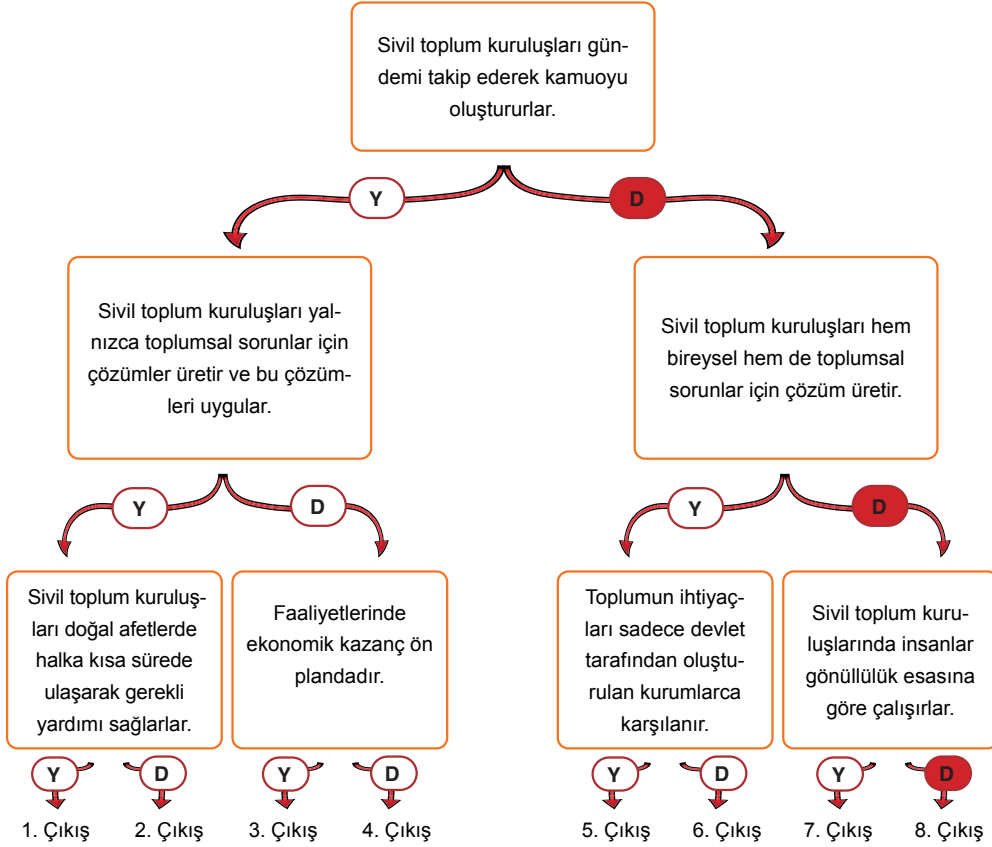
Topluma kalıcı eserler bırakılmaktadır.

Din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin ihtiyaç sahiplerine yardım ederler.

Etkinlik 2

Aşağıda verilen tanılayıcı dallanmış ağaçtaki bilgilerden bazıları doğru, bazıları yanlıştır. İlk ifadeden başlayıp, cevap oklarını takip ederek doğru çıkışa ulaşınız.

SORU

Osmanlı Devleti'nde vakıflar aracılığıyla topluma,

- Eğitim
- Sağlık
- Sosyal

başta olmak üzere birçok alanda hizmet verilirdi.

Buna göre aşağıdaki vakıf eserlerinden hangisi yukarıda verilen hizmetlerden herhangi biriyle ilişkilendirilemez?

A) Kışla

B) Medrese

C) Şifahane

D) İmarethane

Etkinlik 3

Bir toplumsal ihtiyaç belirleyiniz. Belirlediğiniz bu ihtiyacı karşılamaya yönelik bir vakıf kurduğunuzu düşünerek aşağıdaki bölümleri doldurunuz.

1. Toplumsal ihtiyaç
2. Vakıf ismi
3. Vakfın sloganı
4. Vakfın logosu
5. Vakfın faaliyetleri
6. Vakıf faaliyetlerini duyurma yolları

2**3****1****5****6****4****Tarih****Vakıf Başkanı**

Etkinlik 4

Aşağıda logoları verilen sivil toplum kuruluşlarının faaliyet alanlarını örnekte olduğu gibi yazınız.

sağlık

eğitim

toplumsal

çevre-doğa

1. Sağlık, eğitim
2. Sağlık, eğitim
3. Sağlık, eğitim
4. Toplumsal sağlık
5. Çevre, doğa, toplumsal
6. Çevre, doğa

Etkinlik 5

Aşağıdaki ifadelere karşılık gelen kavramları bulmacadan bulup örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

1. Osmanlı Devleti'nde bir yardımlaşma ve dayanışma aracı
2. Bireylerin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve olayların sonuçlarını üstlenmesi
3. Sağlık hizmeti veren kurumların Osmanlı Devleti'ndeki adı
4. Doğal afet, ilk yardım ve sağlık gibi alanlarda öncü olan sivil toplum kuruluşu
5. Toplumu oluşturan bireylerin duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirine bağlanması
6. 1895'te II. Abdülhamit tarafından kurulan ve kimsesizlerin barınma, yiyecek ve giyecek ihtiyacını karşılayan sivil toplum kuruluşu
7. Geçmişten günümüze sosyal yardım, dayanışma ve güvenlik gibi ihtiyaçların giderilmesi amacıyla oluşturulan kurumlar
8. Toplumsal sorun ve ihtiyaçlara çözüm üretmek ve kamuoyunu bilgilendirmek gibi amaçlarla kurulmuş olan gönüllüler tarafından oluşturulmuş kuruluşlar

B	S	C	A	U	D	N	H	D	U	B	B	C	R	T	Y	Y	J	M
D	D	A	R	Ü	Ş	Ş	İ	F	A	A	N	U	F	K	B	H	S	T
C	B	T	F	O	Z	C	İ	I	F	O	V	D	K	K	M	Y	M	N
S	N	M	S	D	K	B	D	K	J	B	R	F	V	P	R	T	H	D
N	T	V	T	K	T	V	N	A	J	B	Y	G	D	P	P	J	G	F
M	G	J	U	K	T	S	E	V	Ö	M	B	N	A	A	O	U	I	D
S	İ	V	İ	L	T	O	P	L	U	M	K	U	R	U	L	U	Ş	U
T	N	S	A	N	K	R	R	D	V	A	T	U	Ü	V	C	A	A	B
C	F	K	M	Z	T	U	K	T	P	I	K	E	L	D	Ç	Ö	T	D
K	H	J	Ş	Y	Y	M	N	L	K	E	R	O	A	R	M	İ	A	V
B	K	C	İ	O	H	L	B	R	D	M	Ö	A	C	V	N	C	K	N
B	G	R	N	M	Ü	U	H	T	B	N	E	I	E	B	Y	P	A	K
V	N	F	A	U	K	L	M	Z	T	R	O	U	Z	G	L	B	D	R
F	T	B	Y	P	L	U	Ö	K	E	B	Ö	Ü	E	N	K	N	A	Ö
C	G	H	A	Ş	Z	K	İ	Z	İ	L	A	Y	İ	İ	R	Y	S	Z
B	T	İ	D	S	C	H	H	R	K	T	M	T	L	İ	G	D	G	F

Etkinlik 1

Türk İslam medeniyetinde önemli bir eğitim kurumu olan medreseler ders verilen yer anlamına gelmektedir. Şimdi sizler de Türk İslam tarihindeki medreseler hakkında bildiklerinizi söyleyiniz.

Öğrencilerin konuşmalarındaki boşluklara tablodan doğru kelimeleri yazarak onlara yardımcı olunuz.

Vakıflar	Nizamiye	dinî	müderris
Nişabur	Sahn-ı Seman	Nizamülmülk	yükseköğretim

Büyük Selçuklu Devleti'nin ilk medresesi **Nişabur**
şehrinde Tuğrul Bey tarafından kurulmuştur. Bugün İran sınırları içerisinde yer almaktadır.

Sultan Alparslan döneminde Vezir **Nizamülmülk**
tarafından **Nizamiye** medreseleri kuruldu günümüzde Bağdat'ta Irak sınırları içerisinde yer almaktadır.

Medreselerde **müderris** adlı hocalar ders verirdi.
Eğitim ve barınma ihtiyaçlarının çoğu **vakıflar**
aracılığıyla karşılanırdı.

Osmanlı Devleti'nin önemli medreselerinden biri de
Fatih Sultan Mehmet tarafından İstanbul'da yaptırılan
..... **Sahn-ı Seman** Medresesidir.

Medreselerde **dinî** ilimlerin yanında edebiyat, hukuk, tıp, matematik, felsefe, coğrafya ve astronomi gibi dersler de verilmekteydi.

Medreseler günümüzdeki **yükseköğretim** kurumlarına benzemektedir.

Etkinlik 2

Aşağıdaki diyagramda boş bırakılan yerleri örneklerde olduğu gibi doldurunuz. Etkinlik ile ilgili soruyu cevaplayınız.

Diyagramda verilen bilgilere göre külliye yapılarının,

- I. Eğitim
- II. Sağlık
- III. Sosyal
- IV. Askerî

alanlarından hangilerine yönelik hizmet verdiği söylenemez?

A) I

B) II

C) III

D) IV

Etkinlik 3

Altı şapka düşünme tekniğinde her renk farklı bir düşünceyi temsil etmektedir.

Faydalı ve olumlu düşünme ile ilgilidir.

Tarafsız ve objektiftir. Bilimsel ve net bilgiler verilir

Olaylara kişisel bir bakış açısıyla yaklaşır. Duygusal bakış.

Olayları özetleyici, birleştirici ve toparlayıcıdır.

Karamsar ve kötümserdir, olumsuz yönler odaklanır.

Yaratıcılık ve geleceğe yönelik yeni fikir üretme önemlidir.

Bu tekniği kullanmak isteyen öğretmenin “Meslek liseleri ve diğer meslek okullarının mesleki eğitime katkısı nedir?” sorusuna farklı şapkalar takan altı öğrencinin verdiği cevaplar şu şekildedir:

Selin: Mesleki eğitim bir ülkenin geleceği için önemli bir husustur, geçmişten günümüze uyguladığımız bir eğitim yöntemidir.

Akın: Mesleki eğitime yeni bir boyut kazandırmalıyız. Böylece geleceğe yönelik eğitim vermiş oluruz.

Vedat: İncelediğim istatistiklere göre mesleki eğitim uygulamalarında eğitim verilen öğrenci sayısı her yıl artmaktadır.

Kerem: Bence meslek öğrenmek için okullara ve öğretmenlere düşündüğümüz kadar ihtiyaç yoktur. Herkes kendi kendine veya bir ustadan meslek öğrenebilir.

Esra: Mesleki eğitimin okullarımızda gayet başarılı biçimde devam ettiğini ve bunun çok faydalı olduğunu düşünüyorum.

Cansu: Meslek lisesine değil fen lisesine gidiyorum. Bu nedenle beni ilgilendirmeyen bu konuda bir fikrim yok.

Buna göre tabloda yer alan öğrenciler hangi şapkayı takmıştır? Örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

Selin	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Akın	☐	☐	☐	☐	☐	☒
Vedat	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Kerem	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Esra	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Cansu	☐	☐	☒	☐	☐	☐

Etkinlik 4

Hakkında bilgi verilen kişiyi bulup adını metnin altına yazınız. Tabloda verilen kavramların hangi döneme ait olduğunu örnekteki gibi işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

1171'de Horasan şehrinin Hoy kasabasında doğmuştur. Bir dericinin yanında çalışmaya başlamış, dericilik sanatı ile uğraşmış ve bu sanatın gelişmesinde önemli rol oynamıştır. 1206'da Anadolu'ya gelmiş, Konya ve Kayseri'de dericilikle uğraşmış, sonra Kırşehir'e gelerek Ahi Teşkilatı'nı kurmuştur. 1260'ta Kırşehir'de vefat etmiştir.

..... **AHI EVRAN**

Kavramlar	Selçuklu Devleti	Osmanlı Devleti	Türkiye Cumhuriyeti Devleti
Ahi teşkilatı	✓		
Lonca teşkilatı		✓	
Meslek odaları			✓
Şed töreni	✓		
Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu			✓
Tüketici hakları	✓	✓	✓
Ahi Evran	✓		
İşçi sendikaları			✓
Esnaf ve Sanatkârlar Odaları			
Çırak / Kalfa / Usta	✓	✓	✓

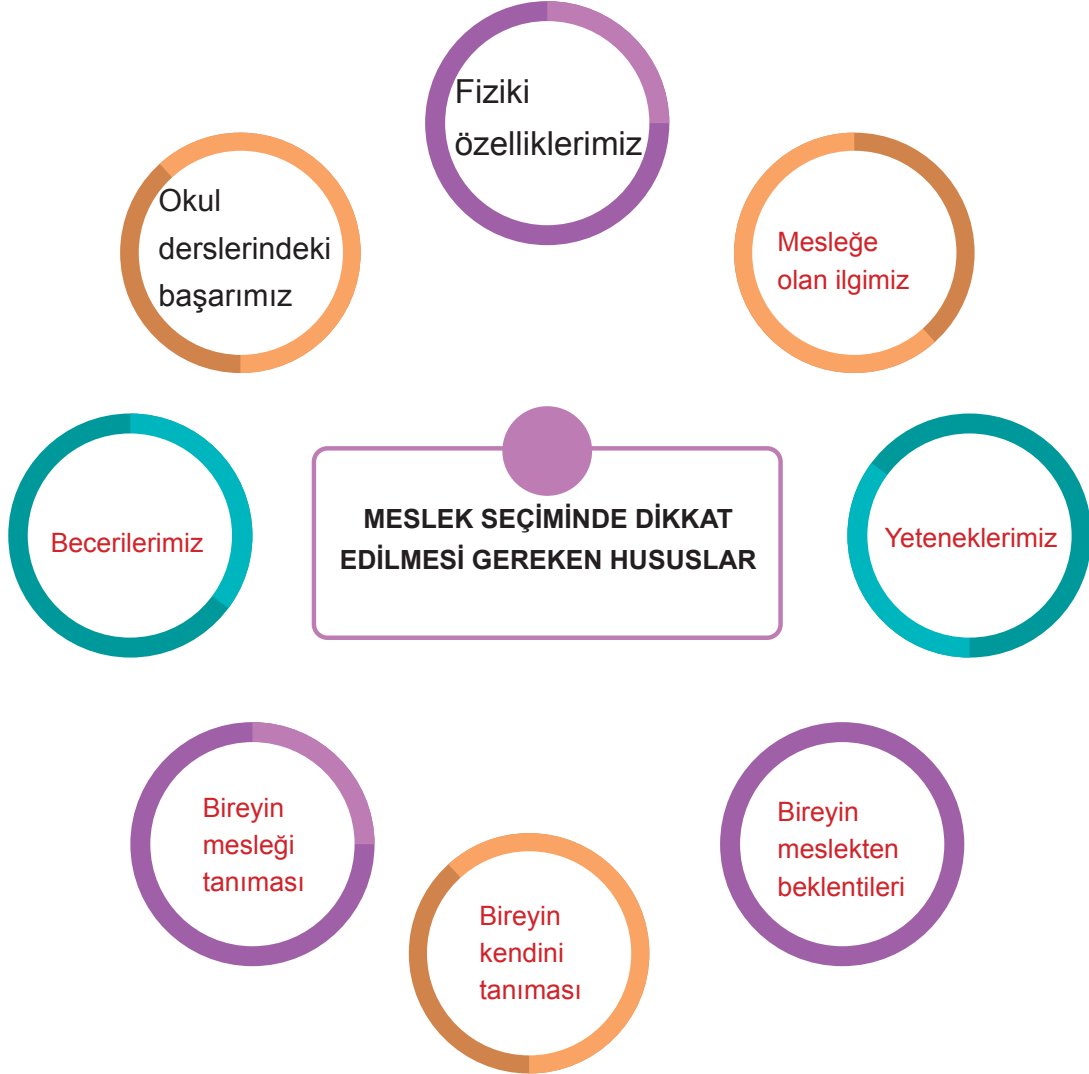
Etkinlik 5

Aşağıda mesleki ve teknik anadolu liselerinde öğretimi devam eden alanlar ile ilişkili oldukları sektörler ve meslekler verilmiştir. Boş bırakılan yerleri örnekte olduğu gibi doldurunuz.

ALAN	SEKTÖR	MESLEK
Tarım Teknolojileri	Tarım	Ziraat Teknisyeni
Adalet	Hizmet	Hakim-Savcı Avukat-Zabıt katibi
Bilişim Teknolojileri	Sanayi-Hizmet	Bilişim Uzmanı Yazılımcı Teknisyen
Gazetecilik	Medya	Gazeteci-Televizyoncu Yazar-Haber muhabiri
İnşaat Teknolojileri	İnşaat-Sanayi	Mühendis-Tekniker Kontrol memuru
Tekstil Teknolojileri	Tekstil	Mühendis Üretici Terzi-Tasarımcı
Yiyecek İçecek Hizmetleri	Hizmet-Sanayi	Mühendis-Diyetisyen Üretim Görevlisi Aşçı-Gurme
Elektrik Elektronik Teknolojileri	Hizmet-Sanayi	Mühendis-Tekniker

Etkinlik 1

Meslek seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlarla ilgili diyagramda boş bırakılan yerleri örneklerde olduğu gibi doldurunuz.

SORU

Geleneksel mesleklerden biridir. Motif çizebilen, tasarım yapabilen kişilerin seçebileceği bir meslektir. Dikkatli, sabırlı ve tarihî eserlere ilgili olmak mesleğin gerektirdiği özelliklerdendir.

Tanıtılan meslek aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakırcılık

☒ B) Çinicilik

C) Halıcılık

D) Cam işlemciliği

Etkinlik 2

Meslek seçimiyle ilgili tabloyu uygun şekilde doldurunuz.

Kendimi Ne Kadar Tanıyorum?

İlgilerim	
İsteklerim	
Yeteneklerim	
Kişisel Özelliklerim	
Seçmek İstedğim Meslek	
Mesleğin Gerektirdiği Kişilik Özellikleri	
Mesleğin Gerektirdiği Beceriler	
Mesleğin Eğitim Süreci	

Etkinlik 3

Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Görselle ilgili mesleğin adını, bu meslek için gerekli olan yetenek ve becerileri yazınız.

Öğretmen

Öğretmen: Sabırlı, güzel konuşma yeteneğine sahip, planlı ve zorluklardan yılmayan bir karaktere sahip olan kişiler bu mesleği seçebilir. Üniversitelerin eğitim fakültelerinin ilgili bölümlerinden mezun olanlar öğretmenlik yapabilir.

Arkeolog: Tarih merakı, iyi bir gözlemcilik ve sabır bu meslek için önemli kriterlerdendir. Üniversitelerin arkeoloji bölümünü ya da sanat tarihi bölümünü bitirenler arkeolog olabilir.

Arkeolog

Sosyal Medya Uzmanı

Sosyal Medya Uzmanı: İletişimi çok iyi bilen, özgün, meraklı ve girişimci bir ruha sahip olan kişiler bu mesleği yapabilir. Sosyal ağları etkin kullanmak bu kişilerin uzmanlık alanıdır. Üniversitelerin pazarlama, iletişim ve reklamcılık bölümlerinden mezun olanlar bu mesleği yapabilir.

Doktor: Sabırlı, stresi yönetme becerisine sahip ve empatik bir kişiliği olanlar bu mesleği yapabilir. Bu meslek yüksek konsantrasyon ister. Üniversitelerin tıp fakültelerinin ilgili bölümlerini bitirenler doktor olurlar.

Doktor

Halkla İlişkiler Uzmanı

Halkla İlişkiler Uzmanı: Yönetim ve organizasyon konularında yetenekli olan, iletişimi güçlü ve liderlik özelliklerine sahip olan kişiler bu mesleği yapabilir. Üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olanlar bu mesleği yapabilir.

Yapay Zeka Uzmanı: Yeni teknolojilere ilgi duyan, karmaşık problemlerle uğraşmaktan zevk alan, ağır çalışma temposuna ayak uydurabilen kişilere uygun bir meslektir. Üniversitelerin bilgisayar mühendisliği bölümünü bitirenler bu mesleği yapabilirler.

Yapay Zeka Uzmanı

Etkinlik 4

Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadelerin altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

(D) Teknolojik gelişmeler yeni meslek dallarını ortaya çıkarmıştır.

(Y) Meslek tercihinde öncelikli ölçüt kazanılacak para olmalıdır.

Meslek seçiminde farklı kriterler vardır.

(D) İyi eğitim almış ve kendini geliştirmiş bireyler meslek seçiminde daha başarılı olmaktadır.

(Y) İnsanlar hayatları boyunca sadece bir meslekte çalışırlar.

Meslek değiştiren insanlar vardır.

(D) Çinicilik, halıcılık ve bakırcılık geleneksel mesleklerden bazılarıdır.

(D) Birey, yeteneklerine uygun meslek seçtiğinde kendisini daha çok geliştirir.

(Y) Meslekteki başarı, sadece o meslek sahibini etkiler.

Hayır, başkalarını da etkiler.

(D) Problem çözme, liderlik ve yaratıcılık gibi özellikler geleceğin mesleklerinde başarılı olmak için gerekli becerilerdendir.

(D) Kişilerin geçimini sağlamak ve ihtiyaçlarını karşılamak için yaptıkları işe meslek denir.

(Y) İlgi ve beceriler, bireyin hayalindeki mesleği seçmesinde etkili değildir.

Hayır, ilgi ve beceriler etkilidir.

Etkinlik 1

Aşağıda üretim teknolojisinde yaşanan gelişmeleri temsil eden görseller verilmiştir. Bu görselleri geçmişten günümüze doğru sıralayıp yol üzerindeki levhalara görsellerin harflerini yazınız.

A

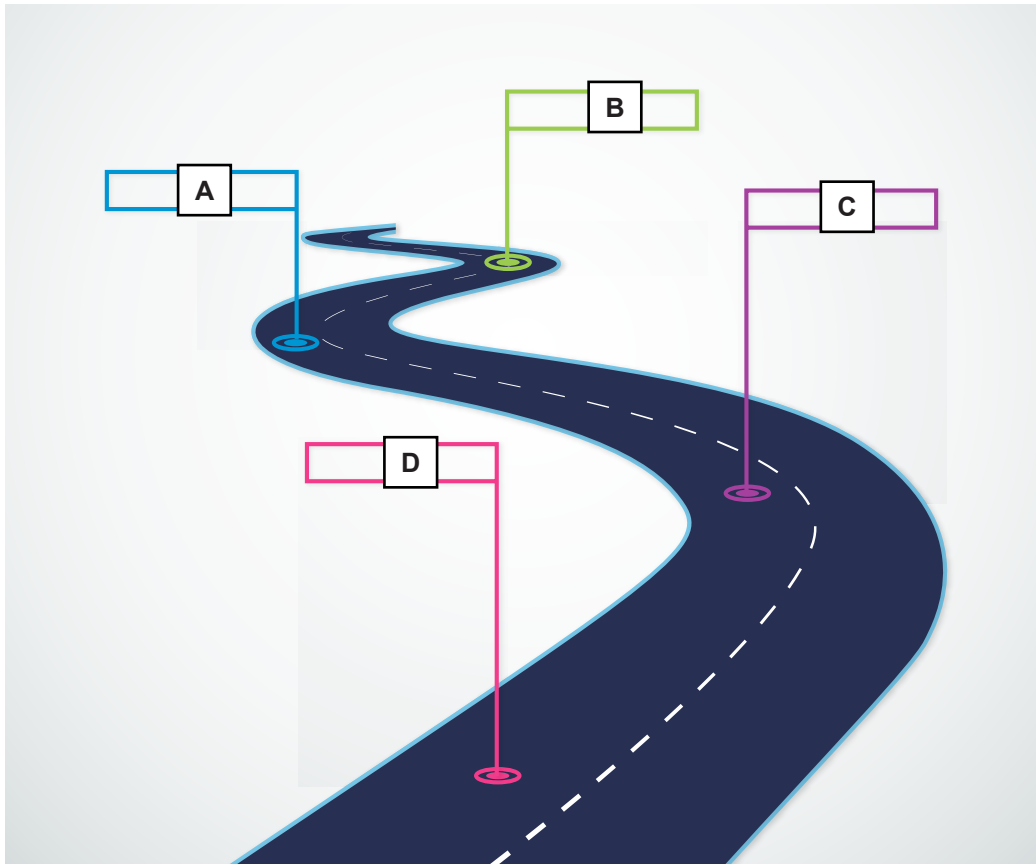
B

C

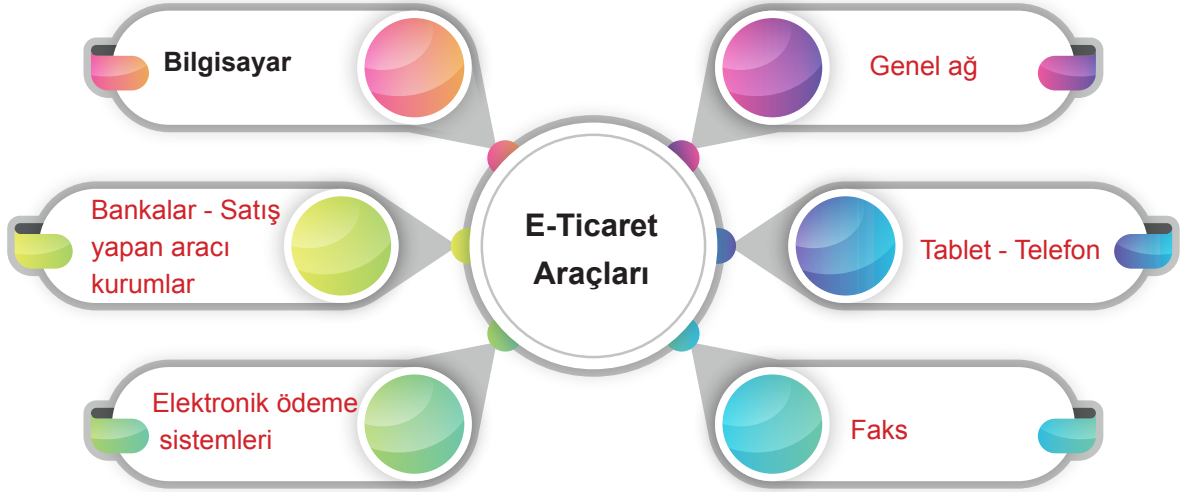

D

Etkinlik 2

Diyagramdaki boş bırakılan yerleri örnekte olduğu gibi doldurunuz.

SORU

	ELEKTRONİK TİCARET İLE İLGİLİ İFADELER	D / Y
1	E-Ticaret sayesinde ürünler üreticiden tüketiciye daha hızlı ulaşır.	
2	E-Ticaret alışverişe ve ödemeye ayrılan zamandan tasarruf edilmesini sağlar.	
3	E-Ticarete ürünleri görmeden satın almak tüketiciler için bir avantajdır.	
4	E-Ticaret satıcılara da ekonomik faydalar sağlar.	

Elektronik ticaret ile ilgili ifadeler doğru ya da yanlış olarak cevaplandırıldığında aşağıdaki-lerden hangisine ulaşılır?

A)	1	D
	2	D
	3	Y
	4	D

B)	1	D
	2	Y
	3	Y
	4	D

C)	1	Y
	2	D
	3	D
	4	D

D)	1	Y
	2	Y
	3	D
	4	Y

SB. 7. 5. 6. Dijital teknolojilerin üretim, dağıtım ve tüketim alanında meydana getirdiği değişimleri analiz eder.

Etkinlik 3

Sanayi Devrimleriyle ortaya çıkan gelişmeleri örnekte olduğu gibi yazınız.

I. SANAYİ DEVRİMİ

Kömürle ısıtılan su buharının gücüyle makineler çalıştırıldı. Yeni makineler ve parçaları üretildi.

II. SANAYİ DEVRİMİ

Elektrik enerjisinin kullanılması üretimde artışını da başlatmış oldu ve makineler sayesinde hızlı üretim gerçekleştirildi.

III. SANAYİ DEVRİMİ

Fabrikalarda yürüyen bant teknolojisi ve akıllı robotik kol teknolojisi ile 24 saat kesintisiz ve hızlı üretim gerçekleştirildi.

IV. SANAYİ DEVRİMİ

Yapay zekâ ve genel ağ, üretim teknolojisinde kullanılmaya başlayınca üretim, hayatın her alanında yapılabilir hâle geldi.

Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını kullanarak endüstri 4.0 (4. Sanayi Devrimi) ile ilgili bir metin yazınız.

akıllı üretim makineler

akıllı fabrika

nesnelerin interneti

genel ağ

dijital teknoloji

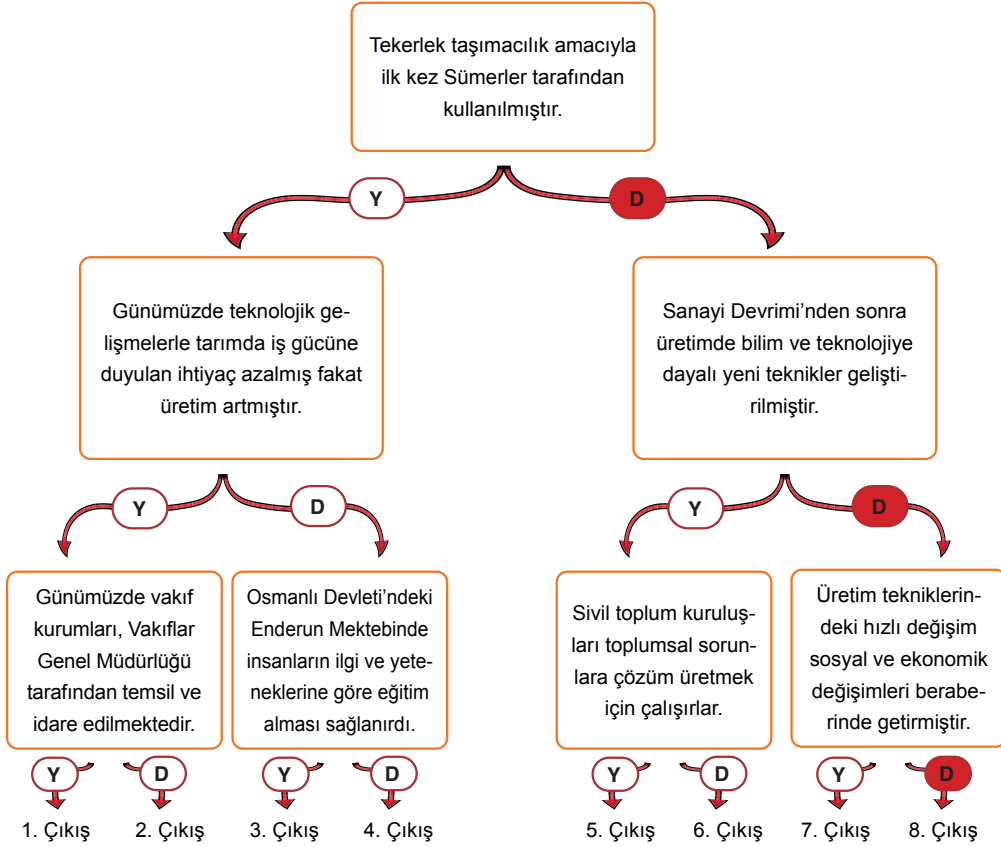
sektör

üretim

robotlar

Etkinlik 1

Aşağıda verilen tanılayıcı dallanmış ağaçtaki bilgilerden bazıları doğru bazıları yanlıştır. İlk ifadededen başlayıp, cevap oklarını takip ederek doğru çıkışa ulaşınız.

SORU

E-ticaret ile dünyanın herhangi bir yerinde müşterilere alışveriş imkânı sunulur. E-ticarete müşteriler farklı firmaların genel ağ siteleri ve farklı ürünler arasında hızlıca fiyat araştırması ve kalite sorgulaması yapabilir. Bu da rekabetin artmasını ve fiyatların düşmesini sağlar.

Bilgilere göre, e-ticaret müşterilere,

- I. Zaman
- II. Para
- III. Ürün çeşitliliği

hususlardan hangisi veya hangilerinde avantaj sağlayabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I, II ve III

KİTAPLAR

- M. Fatih Köksal, "Ahi Evran ve Ahilik" 2. Baskı, Yayın No: 5, (Kırşehir Valiliği Kültür Hizmeti Yayınları, 2008)
- T. C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, "Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı Eğitiminde Modernleşme", Yayın No: 134, (İstanbul, 2014)
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. sınıflar) (Ankara: 2018)
- Türkçe Sözlük (Ankara: Türk Dil Kurumu Yay., 2011)

GÖRSEL KAYNAKÇA

*ID Numaraları verilen görseller www.123rf.com stok fotoğraf ajansından alınmıştır.

*Konya Büyükşehir Belediyesi Turizm Şube Müdürlüğü, Konya Ticaret Odası ve Mevlana Kalkınma Ajansının Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne eğitim amaçlı faaliyetlerinde kullanılması için izin verdiği görseller yer almaktadır

KAPAK

129067169_xl	26.05.2020 13.00
37103918_xl	26.05.2020 13.30
60728332_xl	26.05.2020 14.00
93708182_xl	26.05.2020 15.30
35421727_xl	26.05.2020 16.30
32789548_xl	26.05.2020 17.45

Kitabın tasarımcıları tarafından hazırlanmıştır.

7.5.1 ETKİNLİK 1

75395446	26.05.2020 18.30
60728332	26.05.2020 19.00
44233208	26.05.2020 20.30
12974929	26.05.2020 21.30
42309304_xl	26.05.2020 22.30
17674659_xl	26.05.2020 23.45

7.5.1 ETKİNLİK 7

http://ziraat.akdeniz.edu.tr/wp-content/uploads/2016/05/78.jpg	10.03.2020 21.15
---	------------------

7.5.1 ETKİNLİK 8

http://www.tmo.gov.tr/resim/KPSSSPop.jpg	11.03.2020 02.30
https://www.tarimorman.gov.tr/Style%20Library/TarimUI/img/tarimormanLogo.png	11.03.2020 17.30
http://www.gap.gov.tr/	11.03.2020 20.45
http://www.dsi.gov.tr/	11.03.2020 23.30
https://www.tarimkredi.org.tr/media/bbbn42n0/tkk-logo.svg	12.03.2020 01.30

7.5.2 ETKİNLİK 7

32789548_xl	27.05.2020 08.45
14040553	27.05.2020 09.45
15053718	27.05.2020 10.15
56924967	27.05.2020 12.45
106927213	27.05.2020 14.00

7.5.3 ETKİNLİK 4

https://www.darulaceze.gov.tr/images/Darulaceze_Logo.jpg	18.03.2020 21.30
https://www.mehmetcik.org.tr/	19.03.2020 01.15
https://www.kizilay.org.tr/kurumsal/kurumsal-kimlik-kilavuzu-ve-logolar	19.03.2020 09.00
http://www.tev.org.tr/images/logos/logo.png	19.03.2020 19.30
https://www.yesilay.org.tr/tr/	19.03.2020 22.00
https://www.cekulvakfi.org.tr/sites/all/themes/ck/images/mi-ni-logo.png	20.03.2020 01.00

7.5.4 ETKİNLİK 1

97302842_xl	27.05.2020 15.00
-------------	------------------

Kitabın tasarımcısı tarafından hazırlanmıştır. Öğrenci görselleri

7.5.4 ETKİNLİK 4

https://tanitim.ahievran.edu.tr/kullaniciadosya/images/heykel.png	24.03.2020 09.00
---	------------------

7.5.5 ETKİNLİK 3

12142637	27.05.2020 15.30
27096364	27.05.2020 16.00

76870002	27.05.2020 17.00	85324667	27.05.2020 21.30
48956342	27.05.2020 18.15	31569469	27.05.2020 22.15
75626234	27.05.2020 18.45	7.5.6 ETKİNLİK 3	
Bu görsel, materyalin tasarımcıları		37103918_xl	27.05.2020 22.30
tarafından hazırlanmıştır.		92999903_xl	27.05.2020 22.55
7.5.5 ETKİNLİK 2		93708182_xl	27.05.2020 23.15
94401480		125913643_xl	27.05.2020 23.45
7.5.6 ETKİNLİK 1			
96884807	27.05.2020 19.45		
35421727	27.05.2020 20.15		